

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudcem JUDr. Janem Rutschem ve věci

žalobců:

- a) A. K.
- b) nezl. M. K.
- c) nezl. A. S.
- d) nezl. M. S.
- e) nezl. N. K.
- f) A. K.
- g) K. K.

zastoupení Organizací pro pomoc uprchlíkům
se sídlem Kovářská 4/939, 190 00 Praha 9

proti

žalovanému:

Ministerstvo vnitra

se sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

v řízení o žalobách proti rozhodnutím žalovaného ve věci mezinárodní ochrany ze dne 5. června 2023, č. j. OAM-604/ZA-ZA12-P10-R2-2021, č. j. OAM-606/ZA-ZA12-P10-R2-2021 a č. j. OAM-605/ZA-ZA12-P10-R2-2021

takto:

I. Žaloby se zamítají.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Shora označenými rozhodnutími žalovaného byly opakované žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany posouzeny jako nepřípustné podle § 10a odst. 1 písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení o udělení mezinárodní ochrany byla podle § 25 písm. i) téhož zákona zastavena.

II. Shrnutí argumentace obsažené v žalobách

2. Žalobci nejprve shrnuli obsah předchozích řízení. Poté tvrdili, že žalovaný v rozporu s ustanovením § 78 odst. 5 zákona č. 150/2002 Sb. soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „s. ř. s.“), nerespektoval právní názor zdejšího soudu a nenapravil dostatečně vady, které mu zdejší soud ve zrušujícím rozsudku vytkl.
3. Žalovaný do spisu doplnil Informaci OAMP ze dne 31. 1. 2022 k protestům v zemi, jejich průběhu, potlačení a dohře událostí, dále Výroční zprávu Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě (USCIRF) – Kazachstán 2022, Informaci OAMP k bezpečnostní a politické situaci v zemi ze dne 10. 3. 2023 a o Informaci MZV ČR ze dne 1. 2. 2023 týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti.
4. Podle žalobců shora zmíněné podklady sice jsou aktuálnější a podrobnější než podklady prvního rozhodnutí, nicméně ani tentokrát nebyly dostatečné pro to, aby z nich bylo možné dovodit závěr o tom, že události z ledna 2022 nejsou novou skutečností ve smyslu zákona o azylu. Dále podle žalobců byly podklady ze strany žalovaného nesprávně vyloženy a to pouze v jejich neprospěch. Také nebyly zohledněny důkazní návrhy, tj. videozáznamy a články z webů reliefweb.int a forum18.org, které žalobci v průběhu správního a soudního řízení vznesli, ačkoli k tomu žalovaného krajský soud zavázal.
5. Žalovaný v rozhodnutí pouze zrekapituloval obsah jednotlivých podkladů, přičemž bez jakéhokoli odůvodnění konstatoval, že události z ledna 2022 nejsou novou skutečností. Žalovaný konstatoval, že nepokoje měly pouze ekonomické důvody a neměly žádný náboženský podtext. Zcela ovšem opomněl, že vládnoucí režim se pokusil přeměrovat hněv obyvatelstva proti náboženským minoritám. Dále pominul informace ze zprávy USCIRF, které popisují, jak státní orgány v Kazachstánu aplikují vágní a široce pojaté zákony o „extremismu“ vůči náboženským minoritám, přičemž dochází k potlačování základních lidských práv. Z podkladů pak podle žalobců také vyplynulo, že státní moc využila všechny mechanismy, včetně brutality, zastrasování a manipulace k potlačení protestujících a náboženských menšin. Zákony schválené koncem roku 2021 ještě více omezily náboženské aktivity v Kazachstánu. Tyto skutečnosti ale žalovaný zcela přehlédnul. A to i přesto, že krajský soud v předchozím zrušujícím rozsudku jasně deklaroval, že z důkazů, které byly při jednání provedeny, tedy zejména z obsahu shora uvedených videozáznamů, vyplynulo, že zákroky bezpečnostních složek v Kazachstánu jsou po nepokojích odehrávajících se v lednu minulého roku brutální. To žalovaný žádným způsobem nezohlednil.
6. Následně žalobci poukázali na judikaturu Nejvyššího správního soudu citovanou v předchozím rozsudku krajského soudu v bodech 36 – 38. Dle této judikatury je v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřípustnost správní orgán povinen

uvést odůvodněný závěr o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany (dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č.j. 3 Azs 6/2011 – 96). Této povinnosti tudíž podle žalobců žalovaný nedostál a napadená rozhodnutí jsou proto v rozporu s judikaturou Nejvyššího správního soudu.

7. Závěrem žalobci navrhli, aby zdejší soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a zavázal ho, aby žádost považoval za přípustnou a meritorně se jí zabýval. Také navrhli, aby soud jejich žaloby spojil ke společnému projednání.
8. Krajský soud pro úplnost doplňuje, že žalobci bylo rovněž navrženo, aby byl žalobám přiznán odkladný účinek. Této žádosti bylo vyhověno, jak se podává z usnesení nadepsaného soudu ze dne 26. 7. 2023, č. j. 30 Az 6/2023 – 24, č. j. 30 Az 7/2023 – 22 a č.j. 30 Az 8/2023 – 23.

III. Shrnutí vyjádření žalovaného

9. Žalovaný ve svém vyjádření popřel oprávněnost námitek žalobců, neboť neprokazovaly, že by porušil některé ustanovení zákona č. 500/2004 Sb. správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále také jen „správní řád“), či zákona o azylu. Poté odkázal na odůvodnění napadených rozhodnutí a obsah správních spisů.
10. Následně se vyjádřil k žalobním bodům. Uvedl, že byl ve svých úvahách omezen sděleními žadatele o azyl a až následně mohl tato sdělení hodnotit na základě informací o zemi původu. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 10. 2004, č.j. 3 Azs 21/2004: *„Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno a není ani povinen zkoumat, zda žadatel mohl mít i jiné důvody pro udělení azylu, o nichž správní orgán neinformoval... Správní orgán nepochybil, jestliže nezjišťoval a nehodnotil skutečnosti jiné, neuplatněné... Je třeba znovu zdůraznit, že soud se mohl zabývat pouze důvody, které byly uplatněny buď ve správním řízení, nebo vzneseny v podané žalobě.“*
11. Z Výroční zprávy 2022 Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě (USCIRF) vyplynulo, že v roce 2021 se v Kazachstánu podmínky v oblasti náboženských svobod zlepšovaly, přestože téma i nadále provázely problémy. Po shrnutí celého obsahu zprávy žalovaný uvedl, že neobsahovala informace, na základě kterých by bylo možné dojít k závěru, že konkrétní situaci žalobců je nutné opětovně meritorně posoudit.
12. Dále poukázal na judikaturu Nejvyššího správního soudu, konkrétně na usnesení ze dne 23. 10. 2008, sp. zn. 2 Azs 73/2008, v němž bylo uvedeno, že *„stát má možnost svobodu projevu náboženského vyznání omezit, jsou-li nutná k udržení veřejné bezpečnosti, pořádku, zdraví, morálky nebo ochraně základních práv a svobod jiných osob.“* ...*„státní orgány Kazachstánu jsou oprávněny zákonným způsobem vynucovat dodržování zákona o povinné registraci náboženských organizací (mj. domovními prohlídkami a výsledky) a trestat v souladu se zákonem jeho porušení (pokutami, příp. jinými zákonnými tresty). Přitom ne každé jednání kazašských státních orgánů při vynucování tohoto zákona, jež by bylo v evropském*

právním prostoru nepřipustné, dosahuje intenzity pronásledování či vážné újmy.“ (z rozsudku NSS v Brně č.j. 5 Azs 66/2008 ze dne 30. 9. 2008). „... že požadavek na registraci náboženských skupin v Kazachstánu zjevně nelze považovat za diskriminaci z důvodu náboženství takové intenzity, že by ho bylo možno bez dalšího považovat za pronásledování ve smyslu zákona o azylu vykládaného v souladu s čl. 9 kvalifikační směrnice. ... Je ovšem třeba zdůraznit, že od samotného zákonného požadavku registrace náboženské skupiny a jejího vynucování zákonem dovolenými a zároveň přiměřenými prostředky, je třeba zřetelně odlišovat případná represivní jednání kazašských bezpečnostních složek či jiných kazašských státních orgánů, která jsou zjevným excesem ze sféry zákonem dovolených opatření a která zároveň mohou dosáhnout intenzity pronásledování.“

13. Také uvedl, že není úkolem správního orgánu předestírat důvody, pro které je mezinárodní ochrana obvykle poskytována. V průběhu řízení vycházel z výpovědí žalobců a z informací, které shromáždil ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Kazachstánu. Tyto informace jsou aktuální, objektivní, z dohledatelných zdrojů a zahrnují celé spektrum tvrzeného příběhu. Žalobní námitky podle žalovaného pak nebyly způsobily zpochybnit správnost napadených rozhodnutí.
14. Dále uvedl, že neshledal, že žalobci by mohli být vystaveni pronásledování z důvodů uvedených v § 12 zákona o azylu nebo že jim hrozí vážná újma podle § 14a, přičemž byl toho názoru, že svou argumentaci náležitě podložil dostupnými informacemi o situaci v zemi původu ať už obecně, nebo v rámci individuálního posouzení případu žalobců. Poté uvedl, že z důkazů vyplynulo, že nezletilá N. K. nabyla státní občanství svých rodičů. Žalobci také nepředložili žádný důkaz o tom, že situace nezletilé N. K. se od ukončení předchozího správního řízení jakkoli změnila.
15. Ani události v Kazachstánu v lednu 2022 nevyhodnotil žalovaný jako novou skutečnost. Z podkladů podle něj nebylo možné konstatovat, že v zemi původu žalobců došlo k tak zásadní změně situace, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Nepokoje a násilnosti měly v zemi původu ryze ekonomické důvody (zrušení cenového stropu na zkapalněný ropný plyn). Byť byla situace v tomto období vážná, nebylo možné věc hodnotit tak, že události vznikly či se vyvinuly v trvalou změnu postoje vůči muslimům. Nelze tudíž dovozovat, že ve vztahu k žalobcům deklarovaným skutečnostem nastala taková změna situace týkající se náboženských svobod, která by měla představovat novou skutečnost ve smyslu ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu.
16. Nakonec žalovaný uvedl, že z ekonomických potíží a nespokojenosti, které vedly k propuknutí protirežimních demonstrací, nelze dospět k závěru, že ve vztahu k důvodům podání žádosti žalobců došlo k tak závažné změně situace v zemi původu, včetně oblasti náboženské svobody, která by měla reálně zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany. I nadále tudíž považoval opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany za nepřipustnou.
17. S ohledem na shora uvedené skutečnosti se nedomníval, že při svém postupu porušil ustanovení správního řádu či zákona o azylu. V podrobnostech odkázal na napadená rozhodnutí. Neshledal tudíž žalobní námitky relevantními a navrhnul, aby zdejší soud žaloby jako nedůvodné v plném rozsahu zamítnul.

IV. Jednání soudu

18. Při jednání soudu dne 17. 10. 2023 krajský soud nejprve usnesením spojil věci vedené pod sp. zn. 30 Az 6/2023, 30 Az 7/2023 a 30 Az 8/2023 ke společnému projednání s tím, že budou nadále vedeny pod sp. zn. 30 Az 6/2023; zástupce žalobců i pověřený pracovník žalovaného považovali tento postup za vhodný a nevznikli proti němu žádné námitek.
19. Zástupce žalobců nejprve uvedl, že žalobci se bránili proti rozhodnutím žalovaného, kterými byly jejich žádosti o mezinárodní ochranu posouzeny jako nepřipustné. Stěžejní námitkou byl rozpor s ustanovením § 78 odst. 5 s. ř. s., žalovaný nerespektoval právní názor krajského soudu a nenapravit dostatečně vady, které mu krajský soud ve zrušujícím rozsudku vytkl. Zrušujícím rozsudkem totiž žalovaného zdejší soud zavázal k doplnění spisového materiálu o informace o zemi původu žalobců, a aby reflektoval důkazní návrhy, které žalobci vznesly. Měl za to, že podklady pro napadená rozhodnutí jsou sice aktuálnější a podrobnější než podklady dřívějšího rozhodnutí, nicméně ani tentokrát nejsou dostatečné pro to, aby bylo možné vyvodit závěry o tom, že události z ledna 2022 v Kazachstánu nejsou novou skutečností ve smyslu zákona o azylu. Žalovaný také nezohlednil důkazní návrhy žalobců, ačkoli k tomu byl krajským soudem zavázán. Z důkazů provedených v předcházejícím řízení plyne, že zákroky bezpečnostních složek v Kazachstánu jsou brutální a že dochází k nelidskému zacházení se zadrženými osobami, zejména s náboženskými minoritami, jichž jsou žalobci příslušníky.
20. Zástupce žalovaného poté uvedl, že trvá na svých rozhodnutích. Plně na ně odkázal, stejně jako na vyjádření k podaným žalobám. Byl toho názoru, že v případě žalobců postupoval zcela v souladu se zákonem, pokud posoudil opětovně jejich žádosti o udělení mezinárodní ochrany jako nepřipustné. Žalovaný byl vázán rozsudkem Nejvyššího správního soudu a krajského soudu, znovu tudíž posoudil žádosti žalobců, zabýval se zejména skutečnostmi, které byly v rozsudcích uvedeny, znovu přehodnotil veškeré skutečnosti, které žalobci uvedli během předchozích řízení. Posuzoval také informace, které zjistil během předchozích jednání. Dospěl k závěru, že nebyly uvedeny nové skutečnosti, v případě nových žádostí byl žalovaný toho názoru, že žalobci uvedli stejné důvody, které uváděli v předchozím řízení. Hlavním, čím se žalovaný zabýval, bylo doplnění spisového materiálu tak, jak to vyžadoval krajský soud. Byl toho názoru, že v projednávaných řízeních dostatečně doplnil spisový materiál o aktuální zprávy o bezpečnosti v zemi původu a došel k závěru, že nově nabyté informace, které uvedl v napadených rozhodnutích, nejsou důvodem pro meritorní posouzení žádostí žalobců. Hlavní důvody podání žádostí byla obava z vyznání náboženství, nicméně žalovaný dospěl k závěru, který vyplýval ze zpráv, které dodal, že bytí došlo k vývoji bezpečnostní situace v zemi původu žalobců, tak tyto události neměly náboženský kontext a nebyly provázány s náboženskými aktivitami obyvatelstva. Z toho důvodu řízení opět zastavil, nebyly uvedeny nové skutečnosti a jeho postup byl zcela v souladu se zákonem.
21. Soud poté přistoupil k provedení důkazů dvěma videozáznamy, které navrhli žalobci. Záznamy byly přehrány a ta část, ve které bylo hovořeno ruským jazykem, byla přítomnou tlumočnicí přeložena. První videozáznam měl podle žalobců zachycovat závažnost situace v Kazachstánu, mělo v něm být zatčení příslušníků náboženské skupiny netradičního proudu, která je účelově označena za nebezpečné teroristy. Druhý videozáznam měl podle žalobců zachycovat mučení vězňů v Kazachstánu, podle zástupce žalobců měl dokazovat, jakým způsobem je nakládáno s vězni v Kazachstánu.
22. Poté žalobce g) osobně uvedl, že před více než šesti lety odešel z Kazachstánu. K tomuto třetímu soudnímu řízení měl připraveny tři videozáznamy. První záznam byl

z náboženského prostředí, kde policie zatkla spící lidi. Na záznamy jsou dále vidět narkotika, literatura, zbraně, ale situace je taková že policie se v noci objeví a tyto věci tam podstrčí. Druhý záznam je z věznice, lidé si tam stěžují, že jim zlomili ruce, nohy či čelist. To se děje ve věznicích, po zhlédnutí tohoto materiálu neví, jestli by v Kazachstánu přežil nebo ne. Vězňům také vytrhávají zuby kleštěmi. Všechny materiály pocházejí z roku 2023 a nikdo se neobrací na soud, protože to k ničemu nepovede. Všichni se obracejí na prezidenta Tokajeva, nikoli na prokuraturu či soud. Měl ještě třetí videozáznam, který ale soudu nakonec nepředložil. Byl v něm zachycen muž, který chtěl podat kvůli lednovým událostem žalobu, ale byl zatčen a mučen. Žalobce g) dodal, že je už více než šest let v České republice a nemá k dispozici žádné další materiály než z internetu.

23. Zástupce žalobců poté navrhnul další dva důkazy, a to úryvky ze Zprávy Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě za rok 2022 a Výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o náboženské svobodě týkající se Kazachstánu za rok 2023. Tyto zprávy byly v anglickém jazyce, proto zástupcem žalobců navrhované úryvky přeložila přítomná tlumočnice (která je také tlumočnicí z jazyka anglického). Z první zprávy se podávalo, že v lednu (pravděpodobně 2022 - pozn. soudu) vstoupila v platnost novela zákona o náboženství, která neobsahovala podstatné reformy, ale zachovala ustanovení, která porušují svobodu vyznání. Vláda pokračovala v potlačování skupin a jednotlivců, které považovala za osoby, které praktikují netradiční náboženství. Zároveň pronásledovala sunitské muslimy, kteří neodpovídají státnímu výkladu islámu. Úřední osoby často používaly pochybná nebo falešná obvinění z „extremismu“ nebo terorismu, aby mohly zadržet a uvěznit muslimy. Ze druhé zprávy vyplynulo, že úřady pokračovaly v pronásledování, věznění a zadržování osob kvůli jejich náboženskému přesvědčení nebo příslušnosti. Bránily neregistrovaným skupinám praktikovat víru, omezovaly shromažďování pro náboženské aktivity. Omezovaly veřejné náboženské projevy náboženského přesvědčení a náboženské výrazy či obvyčeje. Kriminalizovaly řeč obsahující náboženské konotace, cenzurovaly náboženskou literaturu. Bylo hlášeno, že nejhuře jsou pronásledováni muslimové, kteří praktikovali jinou verzi islámu, než která je oficiálně uznávaná, což je hanafijská odnož sunitského islámu. Oznamovací postupy, které byly zavedeny dle doplňků zákona o náboženství z roku 2021, sice usnadnily postupy pro pořádání náboženských událostí mimo registrované náboženské budovy, ve skutečnosti ale pořádání náboženských událostí podléhá schvalovacímu režimu.
24. Žalovaný žádné další důkazy soudu nepředložil. K provedenímu dokazování uvedl, že na jeho základě nebylo možné seznat, že by v Kazachstánu docházelo k cílenému pronásledování určité skupiny lidí určitého vyznání. Ani z navrhovaných zpráv nebylo možné seznat, že by docházelo k pronásledování či hromadnému zatýkání či potlačování práv určité skupiny vyznání. To nelze vztáhnout ani na žalobce, ti neuvedli, že by nějakým způsobem šířili či se účastnili nějakých protestů. Uvedli pouze, že vyznávají určitou odnož islámu. V případě, že by došlo k zásahu ze strany státní moci, pravděpodobně by se tak stalo proti extremistickým skupinám, kde by se projevovalo násilí, nelze ale říci, že by se takové zásahy státu daly zevšeobecňovat. Z videozáznamů provedených jako důkaz nelze seznat, že by došlo k zásahu proti vyznavačům náboženství, to ze záznamů nebylo patrné, ani z výpovědi muže ve videu. Žalobci uvedli, že se neúčastnili žádných shromáždění ani konfrontace se státní mocí, která by měla náboženský kontext.

25. V závěrečném návrhu zástupce žalobců uvedl, že má za to, že z předcházejícího řízení a spisové dokumentace a z důkazů, které byly provedeny, je zřejmé, že došlo v lednu 2022 ke změně situace v Kazachstánu. Náboženské skupiny jsou tam zřejmě intenzivněji pronásledovány a považovány za státního nepřítele. Žalobcům by tudíž v případě návratu do Kazachstánu hrozilo zatčení a mučení a nelidské zacházení, jaké bylo zachyceno v provedených videozáznamech. To mělo vyplývat i z písemných důkazů. Byl přesvědčen, že se jednalo o novou skutečnost ve smyslu zákona o azylu, a jejich žádosti o mezinárodní ochranu by proto měly být považovány za přípustné, a navrhnul, aby zdejší soud napadená rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a zavázal ho k tomu, aby považoval žádosti žalobců za přípustné a meritorně se jimi zabýval.
26. Žalovaný uvedl, že rozhodl podle zákona. Žaloby označil za nedůvodné a navrhnul jejich zamítnutí. Závěrem ještě dodal, že nebude uplatňovat právo na náhradu nákladů řízení.

V. Skutková zjištění a právní závěry krajského soudu

27. Krajský soud přezkoumal napadená rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního s. ř. s.
28. Krajský soud předesílá, že není smyslem soudního přezkumu stále dokola podrobně opakovat již jednou vyřčené, a proto se může soud v případech shody mezi názorem soudu a odůvodněním žalobou napadeného rozhodnutí odkazovat na toto odůvodnění (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005-130, či rozsudky téhož soudu ze dne 2. 7. 2007, č. j. 4 As 11/2006-86, a ze dne 29. 5. 2013, č. j. 2 Afs 37/2012 – 47).
29. Soud dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu **důvodnou neshledal.**
30. Krajský soud se věcí mezinárodní ochrany žalobců zabývá opakovaně. O „prvních“ žádostech žalobců o mezinárodní ochranu bylo rozhodnuto zamítavými rozhodnutími žalovaného ze dne 15. června 2020, č.j. OAM-781/ZA-ZA11-P10-2018 a OAM-780/ZA-ZA11-P10-2018 (žalobce f) – A. K. byl toho času nezletilý, proto nebylo o jeho „první“ žádosti rozhodováno v samostatném řízení). Důvodem žádostí o udělení mezinárodní ochrany byla obava z pronásledování celé rodiny z náboženských důvodů. Tato obava pramenila z toho, že žalobce g) – K. K. byl hlavním vedoucím náboženské skupiny, tzv. „wahhábistů“. Jsou muslimského vyznání, dodržují zcela tradiční, ortodoxní islám. V „první“ žádosti uvedli, že je tato víra v Kazachstánu zakázaná. Komunita věřících čítala 24 rodin, hlavní vedoucí, tedy žalobce g), vykonával vedení modliteb, řešil spory mezi členy, případně pomáhal ostatním členům organizovat sbírky, vykonával opatrovníka apod. Jejich pronásledování ze strany policie mělo začít v roce 1998, když k nim domů začali často chodit policisté, kteří se neprokazali žádným průkazem, dělali domovní prohlídky, to probíhalo někdy na denní bázi, někdy jednou za týden. Po čem policie pátrala, žalobci neví, policie ale nikdy nic nenašla. Žalobci byli nicméně přesvědčeni, že tyto prohlídky byly motivovány jejich náboženským vyznáním. Policisté často odvezli některé ze žalobců na stanici v Kulsary, kde jim kladli otázky např.: proč nosí šátek, či jestli je někdo nutí k jejich víře. Žalobkyně a) – A. K. v důsledku stresu vyvolaném domovními prohlídkami v roce 2001 potratila, jeden z nezletilých žalobců poté od těchto událostí trpí vadou řeči. Žalobci měli obavu, že po návratu do Kazachstánu bude vedoucí skupiny věřících, žalobce g), uvězněn. Žalovaný se těmito důvody zabýval a po jejich

řádném zhodnocení dospěl k závěru, že nejsou dány podmínky pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany.

31. Žaloby žalobců proti uvedeným rozhodnutím žalovaného byly rozsudkem zdejšího soudu ze dne 19. 4. 2021, č. j. 29 Az 10/2020-85, zamítnuty. A to z důvodů, které jsou obsaženy v odůvodnění tohoto rozsudku, na které krajský soud odkazuje. Kasační stížnost žalobců proti citovanému rozsudku zdejšího soudu byla Nejvyšším správním soudem usnesením ze dne 29. 7. 2021, č. j. 10 Azs 176/2021-36, odmítnuta pro nepřijatelnost.
32. Následně žalobci podali opakované žádosti o mezinárodní ochranu, které byly předmětem nyní posuzovaného správního řízení. Původní rozhodnutí žalovaného v tomto řízení (jimiž byly opakované žádosti žalobců o mezinárodní ochranu rovněž označeny za nepřipustné a řízení o nich byla žalovaným zastavena) byla předmětem přezkumu zdejšího soudu vedeného pod sp. zn. 30 Az 2/2022. V tomto řízení zdejší soud žalobami napadená rozhodnutí žalovaného zrušil rozsudkem ze dne 29. 11. 2022, č.j. 30Az 2/2022 – 118, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Ve zrušujícím rozsudku zavázal žalovaného k doplnění spisového materiálu o aktuální informace o zemi původu žalobců, přičemž měl reflektovat i důkazy, které žalobci vznesli jak v řízení před soudem, tak před žalovaným. Žalovaný měl dále zjistit skutkový stav ve smyslu požadavku ustanovení § 3 správního řádu. Rozhodnutí měl následně přezkoumatelným způsobem odůvodnit. V dalším řízení žalovaný rozhodl, jak je uvedeno v bodě 1. tohoto rozsudku.
33. Ze správního spisu krajský soud konstatuje, že dne 15. 8. 2021 podali žalobci opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, přičemž dne 18. 8. 2021 poskytli k podané žádosti další údaje. Sdělili, že z Kazachstánu vycestovali dne 12. 7. 2017 letecky do Moskvy, odtud pak do Prahy. Tentýž den pokračovali v cestě autem do Švédska. V říjnu roku 2017 odcestovali ze Švédska opět do Ruska a následně v červnu 2018 se vrátili do Švédska. Ze Švédska pak byli transferováni zpět do České republiky. Dále uvedli, že nikdy předtím v Evropě nebyli. Žádost odůvodnili náboženskými důvody, stejně tak jako žádost původní, nicméně jako další důvod žádosti uvedli i obavu o nejmladší žalobkyni e), dvoutletou N. K., u níž podle jejich názorů hrozí, že by jim byla po návratu do vlasti odebrána, a to kvůli tomu, že byli v minulosti pronásledováni.
34. Žalovaný dospěl v přezkoumávaných rozhodnutích k závěru, že uváděné motivy jsou v podstatě shodné s těmi, které žalobci uváděli již v prvním řízení o udělení mezinárodní ochrany. Při posouzení žádostí o udělení mezinárodní ochrany výše jmenovaných vycházel především z jejich výpovědí, rozhodných součástí řízení k předchozím žádostem o udělení mezinárodní ochrany sp. zn. OAM-781/ZA-ZA11-P10-2018 a OAM-780/ZA-ZA11-P10-2018 a dále z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení (po vrácení věci k dalšímu řízení) ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Kazachstánu, zejména z informace Ministerstva vnitra ČR Protesty v lednu 2022 – Průběh, potlačení, dohra, poté z informace Ministerstva vnitra ČR Situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti – Návrat do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí, dále z Výroční zprávy 2022 Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě (USCIRF) a z informace Ministerstva vnitra ČR Bezpečnostní a politická situace v zemi.
35. Žalobcům byla dne 2. 6. 2023 dána možnost, aby se seznámili s podklady pro vydání rozhodnutí ve smyslu ustanovení § 36 odst. 3 správního řádu. Této možnosti využili a

doplnili, že najisto vědí, že v případě návratu do země původu by měli problémy. Žalobce g) by byl zatčen a zbytek žalobců by čelil výhrůzkám. Narození žalobkyně e) v ČR by také rodině mohlo způsobit další problémy.

36. Během jednání dne 17. 10. 2023 zdejší soud provedl důkazy navržené žalobci, tj. dva videozáznamy navržené žalobci z webů www.youtube.com a www.facebook.com. Videozáznamy měly podle žalobců dokazovat situaci v Kazachstánu ohledně náboženských menšin. Ze záběrů bylo možné rozpoznat zatýkácí akci policistů proti blíže neidentifikovaným osobám, dále týrání při výslechu, které bylo namířeno zřejmě proti vězni, a nakonec výpověď muže, která ale byla celá v kazašském jazyce. Nebylo možné rozpoznat z jakého data, dokonce ani roku, tyto videozáznamy pocházejí, z jakého důvodu byly osoby na videozáznamech zatčeny, vyslýchány a vězněny. Nakonec nebylo ani zřejmé, jakým způsobem se události zachycené na videozáznamech dotýkají projednávaného případu a celé situace žalobců.
37. Dále krajský soud provedl důkaz úryvky ze Zprávy Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě za rok 2022 a z Výroční zprávy Ministerstva zahraničních věcí Spojených států amerických o náboženské svobodě týkající se Kazachstánu za rok 2023 (viz bod 23. tohoto rozsudku). Ani z obsahu těchto úryvků však nebylo možno dovodit, jak by se okolnosti v nich popsané měly konkrétně vztahovat k osobám žalobců.
38. Dle ustanovení § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu je žádost o udělení mezinárodní ochrany nepřipustná, podal-li cizinec opakovaně žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou podle § 11a odst. 1 zákona o azylu.
39. Dle ustanovení § 11a odst. 1 písm. a) a písm. b) zákona o azylu, podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a.
40. Stěžejní otázkou, kterou musí krajský soud v tomto případě posoudit, tak je, zda skutečnosti uplatňované žalobci v řízení o jejich opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany, lze podřadit pod ustanovení § 11a odst. 1 zákona o azylu. Tedy zda se jedná o nové skutečnosti nebo zjištění, které nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozích pravomocně skončených řízeních. Z povahy věci přitom vyplývá, že nové skutečnosti nebo zjištění ve smyslu citovaného ustanovení musí být relevantní z hlediska mezinárodní ochrany, tj. musí svědčit o tom, „že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12 nebo že mu hrozí vážná újma podle § 14a“ (§ 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu). Novou skutečností může být i podstatná změna celkové situace v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu.
41. V souvislosti s předestřanou právní úpravou, která na posouzení opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany ve věci žalobců dopadá, považuje krajský soud za vhodné úvodem nastínit i některé závěry vyplývající z judikatury Nejvyššího správního soudu (všechna rozhodnutí Nejvyššího správního soudu citovaná v tomto rozsudku jsou dostupná na www.nssoud.cz).

42. Dle rozsudku rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, v odůvodnění rozhodnutí o zastavení řízení pro nepřipustnost dle § 25 písm. i) zákona o azylu je správní orgán povinen uvést zdůvodněný závěr o tom, že 1) žadatel v opakované žádosti o udělení mezinárodní ochrany neuvádí žádné nové skutečnosti či zjištění relevantní z hlediska azylu nebo doplňkové ochrany, resp. 2) pokud takové skutečnosti či zjištění uvádí, pak pouze takové, které mohl uplatnit již v předchozí žádosti, a 3) že nedošlo k takové zásadní změně situace v zemi původu, která by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
43. Ve svém usnesení ze dne 16. 5. 2017, č. j. 1 Azs 57/2017 – 52, Nejvyšší správní soud konstatoval, že *„opakovanou žádost o mezinárodní ochranu lze věcně posoudit pouze tehdy, uvedl-li žadatel nové skutečnosti nebo zjištění týkající se důvodů pro udělení azylu nebo důvodů pro udělení doplňkové ochrany, které nebyly bez jeho vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně skončeném řízení ve věci mezinárodní ochrany. Přitom i opakovaná žádost, která formálně neuvádí nové skutečnosti či zjištění pro udělení azylu ani doplňkové ochrany, nemůže být podle názoru rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu považována za žádost shodnou, a tudíž nepřipustnou, jestliže se od předcházejícího pravomocného rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany zásadním způsobem změnila situace v zemi původu a tato změna by mohla zakládat opodstatněnost nové žádosti o udělení mezinárodní ochrany.“*
44. Za vhodné považuje krajský soud připomenout i závěry Nejvyššího správního soudu prezentované v jeho rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 1 Azs 43/2009 – 66, kdy konstatoval, že *„pro posouzení otázky, zda se v daném případě skutečně jedná o novou skutečnost, je podstatné především srovnání důvodů obou stěžovatelových žádostí,“* a odkázal rovněž na závěry svého rozsudku ze dne 11. 6. 2009, č. j. 9 Azs 5/2009 – 65, dle nichž *„ustanovení § 10a písm. e) zákona o azylu představuje jistý filtr, jehož prostřednictvím je možné propustit do dalšího opakovaného řízení o udělení mezinárodní ochrany již jednou rozhodnutou věc. Jedná se přitom o výjimku, kterou je třeba vykládat restriktivně tak, aby byl respektován jeden ze základních principů rozhodování ve veřejném právu, a sice princip právní jistoty, jehož výrazem je i překážka věci pravomocně rozhodnuté, tzv. res iudicata, resp. v daném případě res administrata. Při opakovaném podání žádosti o udělení mezinárodní ochrany je proto nutno důsledně dbát na splnění obou uvedených podmínek, které mají na straně jedné garantovat určitou přidanou hodnotu nové žádosti, jež může vést k jinému rozhodnutí než u žádosti předchozí, a na straně druhé zajistit, aby nedocházelo k účelovému podávání opakovaných žádostí...“*
45. Z obsahu správního spisu krajský soud ověřil, že pokud jde o „první“ (původní) žádosti žalobců ve věci poskytnutí mezinárodní ochrany, jsou údaje, které o jejich osudu uvedl žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí (jakož i ve vyjádřeních k žalobě) přesné a pravdivé.
46. Stejně tak pokud jde o opakované, nyní projednávané, žádosti žalobců o poskytnutí mezinárodní ochrany ze dne 15. 8. 2021, je nutno dát žalovanému za pravdu v tom, že jako jediné důvody pro jejich podání uvedli náboženské důvody a obavu o nejmladší žalobkyni e) – N. K., jež se narodila v České republice. Svůj azylový příběh přitom vztahují zejména k osobě žalobce g) – K. K., který měl být jakýmsi vůdcem menší náboženské komunity v Kazachstánu a vůči němuž zejména směřovaly represe ze strany kazašské policie. Jak ale konstatoval žalovaný v napadených rozhodnutích, tyto důvody ještě samy o sobě neodůvodňují opětovné meritorní projednání věci.

47. V nyní projednávaných žalobách žalobci namítají především to, že i přes doplnění podkladů pro rozhodnutí ze strany žalovaného, stále nebyl zjištěn dostatečně skutkový stav věci a to ve vztahu k situaci v zemi původu.
48. Krajský soud nicméně připomíná, že žalovaný si opatřil aktualizované zprávy o situaci v zemi původu žalobců. Konkrétně se jednalo o Výroční zprávu Komise Spojených států amerických pro svobodu vyznání ve světě – Kazachstán 2022, dále informaci OAMP k bezpečnostní a politické situaci v zemi ze dne 10. 3. 2023, informaci MZV ČR č. j. 101351/2023-MZV/LPTP ze dne 1. 2. 2023 týkající se neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a konečně také informaci OAMP zpracovanou 31. 1. 2022 k protestům v zemi, jejich průběhu, potlačení a dohře.
49. Z těchto podkladů vyplynulo, že ačkoli v Kazachstánu docházelo k potlačení demonstrací v lednu roku 2022 poměrně tvrdým způsobem, nelze tyto události dávat do spojitosti s azylovým příběhem žalobců. Ti ostatně opustili Kazachstán již v roce 2017, tedy pět let před zmíněnými nepokoji. V tomto ohledu zdejší soud odkazuje na závěry žalovaného, a to konkrétně na stranách 6 až 8 napadeného rozhodnutí č.j. OAM-605/ZA-ZA12-P10-R2-2021 (krajský soud pro zjednodušení odkazuje pouze na jedno z napadených rozhodnutí, neboť odůvodnění jednotlivých rozhodnutí jsou téměř totožná).
50. Žalobcům tak nelze přisvědčit v tom, že by se žalovaný neřídil závaznými právními závěry a pokyny zdejšího soudu obsaženými v jeho zrušujícím rozsudku. Jak už uvedl krajský soud v bodě 32. tohoto rozsudku, zavázal žalovaného zejména povinností zjistit řádně a v úplnosti skutkový stav věci, konkrétně tedy posoudit existenci případné změny v postavení žalobců v zemi původu po událostech v Kazachstánu v lednu 2022. Této povinnosti žalovaný dle názoru krajského soudu dostal, opatřil si za tím účelem dostatek aktuálních podkladových informací (viz shora) a správně je vyhodnotil.
51. Žalobci pak v průběhu dalšího řízení žádné jiné důkazy týkající se této problematiky nepředložili. Učinili tak až v průběhu soudního řízení, přičemž krajský soud všechny jimi navržené důkazy při jednání soudu provedl. Důvodnost jejich tvrzení o relevantní změně situace v Kazachstánu ve vztahu k jejich osobám (ve smyslu citovaných ustanovení zákona o azylu a citované judikatury správních soudů) oproti datu, kdy bylo rozhodováno o jejich původních žádostech o mezinárodní ochranu, však tyto důkazy neprokázaly. Hodnocení obsahu těchto důkazů, resp. závěr o jejich irelevanci pro meritum posuzované věci, učinil krajský soud již v bodech 36. a 37. tohoto rozsudku.
52. Žalobcům nelze dát za pravdu ani v tom ohledu, že by se žalovaný v odůvodnění napadených rozhodnutí nevypořádal s jejich případem ve smyslu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 3. 2012, č. j. 3 Azs 6/2011 – 96, na který odkazovaly závěrem žaloby. Žalobci totiž neuvedli žádné nové důvody žádosti o mezinárodní ochranu. Za ty nebylo možné považovat ani situaci nejmladší žadatelky, žalobkyně e), neboť tou se žalovaný zabýval již v prvních rozhodnutích ve věci žalobců, konkrétně ze dne 15. 6. 2020, č. j. OAM-781/ZA-ZA11-P10-2018 a č. j. OAM-780/ZA-ZA11-P10-2018. I v tomto ohledu se tudíž zdejší soud ztotožnil s názory žalovaného na stranách 5 a 6 napadeného rozhodnutí č. j. OAM-605/ZA-ZA12-P10-R2-2021, a tímto na ně odkazuje.
53. Krajský soud je proto toho názoru, že od doby, kdy bylo pravomocně meritorně rozhodnuto o předchozích žádostech žalobců o udělení mezinárodní ochrany, nedošlo v zemi jejich původu k takovým změnám, které by mohly představovat novou

skutečnost ve smyslu citovaného ustanovení § 11a odst. 1 písm. b) zákona o azylu. Ani v tomto směru proto neshledal důvody pro opakované meritorní posouzení jejich žádostí.

54. Krajský soud shrnuje, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem a stejně tak s předchozím rozsudkem zdejšího soudu, pokud konstatoval neexistenci důvodů pro opakované meritorní posuzování žádostí žalobců o udělení mezinárodní ochrany. Ve shodě se žalovaným totiž také krajský soud uzavírá, že žalobci neuvedli žádnou novu skutečnost ve smyslu zákona o azylu, která by odůvodňovala opětovné vedení správního řízení a opětovné hodnocení důvodů jejich odchodu z vlasti a obav z návratu do ní.
55. V souladu s § 10a písm. e) zákona o azylu tedy žalovaný posoudil správně opakované žádosti žalobců o udělení mezinárodní ochrany ze dne 15. 8. 2021 jako nepřípustné a řízení o nich dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastavil.
56. Žalobou napadená rozhodnutí tedy byla vydána v souladu se zákonem, proto soud žaloby jako nedůvodné zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
57. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalovaný, který měl ve věci plný úspěch, by měl právo na náhradu nákladů řízení před soudem proti žalobcům, kteří ve věci úspěch neměli. Tohoto práva se však při jednání soudu výslovně vzdal.
58. Nad rámec shora uvedeného krajský soud připomíná, že chtějí-li žalobci trvale pobývat v České republice, pak instituty zákona o azylu nejsou jedinými možnými instrumenty, kterými lze tento cíl zajistit; žalobci se můžou pokusit využít některého z institutů zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.)

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 17. října 2023

JUDr. Jan Rutsch v. r.
samosoudce